

در کشور ما قانون مشخصی برای ارتباط صنعت و دانشگاه وجود ندارد؛ بلکه قوانین مرتبط به این موضوع در سندهای قانونی مختلفی وجود دارند. برای شناخت این قوانین نیاز است در ابتدا مسیرهای ارتباط صنعت و دانشگاه را شناسایی کرده و سپس قوانین مربوط به آن‌ها را از مجموعه قوانین کشور احصا کنیم. لذا اولین قدم برای شناخت قوانین و به دنبال آن شناسایی خلاءها و ضعف‌های این قوانین، شناخت انواع روش‌های ارتباط صنعت و دانشگاه در ادبیات سیاست‌گذاری این حوزه است. با شناخت انواع ارتباطات می‌توان دسته‌بندی مناسبی از ابزارهای سیاستی موجود که این ارتباطات را تقویت می‌کنند ارائه کرد. مشکل ارتباط صنعت و دانشگاه مشکل خاص کشور ما نیست و در دنیا سال‌ها است که مسیرهای مختلفی برای پر کردن شکاف صنعت و دانشگاه توسعه داده شده و مورد استفاده قرار گرفته است.

بر این اساس پرکاربردترین مسیرهای ارتباط صنعت و دانشگاه را می‌توان در ۹ مورد زیر توضیح داد:

۱. برگزاری جلسه، کارگاه و کنفرانس

عدم گفتگو میان صنعت و دانشگاه به عنوان یکی از دلایل عدم شکل‌گیری ارتباط میان صنعت و دانشگاه است. بر این اساس شرکت در برگزاری جلسات و یا حمایت از آن‌ها توسط صنایع و برگزاری کنفرانس‌های مشترک با حمایت صنعت و دانشگاه می‌تواند باعث شکل‌گیری و ایجاد ارتباط دوسویه شود. برگزاری جلسه و کنفرانس از ساده‌ترین روش‌های ارتباط صنعت و دانشگاه است که می‌تواند در بلندمدت باعث نزدیکی دو طرف این ارتباط شود.

۲. مشاوره و قرارداد پژوهش

مشاوره و تحقیقات قراردادی یکی از روش‌های متداول ارتباط صنعت و دانشگاه است. در این روش عموماً محققان دانشگاهی به صورت شخصی و با ارتباطات خود به صورت مشاور و یا با انجام پروژه‌ای به صنعت کمک می‌کنند. در ایران روش قرارداد پژوهش یکی از متداول‌ترین روش‌های ارتباط صنعت و دانشگاه است که در قوانین و آیین‌نامه‌های مختلفی مورد حمایت قرار گرفته است.

۳. پژوهش مشترک

یکی از مؤثرترین روش‌های ارتباط صنعت و دانشگاه روش پژوهش مشترک است. به طوری که «پژوهش مشترک تمرکز نخست اکثر همکاری‌های صنعت و دانشگاه است». تحقیقات مختلفی نشان می‌دهد خروجی پژوهش‌های مشترک معمولاً زودتر تجاری‌سازی می‌شوند؛ چراکه شرکت‌های درگیر در این پژوهش‌ها، تمایل دارند محصولاتی را که خود در آن حق مالکیت دارند، زودتر تجاری‌سازی کنند. بسیاری از گزین‌های دولتی در حال حاضر پژوهش مشترک را هدف‌گذاری کرده و بر خوشه‌سازی و شبکه‌سازی در این پژوهش‌ها تاکید دارند. پژوهش‌های مشترک معمولاً موقعیت مناسب را برای دانشجوی مشترک دکتری صنعت و دانشگاه فراهم می‌آورد.

۴. راهنمایی و انجام پایان‌نامه‌های دانشجویی

پایان‌نامه‌های دانشگاهی با موضوع مورد نیاز صنعت، یکی از راه‌های ارتباط صنعت و دانشگاه است. دانشجویان در این مورد مانند پلی این ارتباط دوطرفه را شکل می‌دهند. در این رابطه نه تنها برای مشکلات صنعت راه‌حلی ارائه می‌شود بلکه مشکل مالی دانشجویان و دانشگاه برای تأمین هزینه پژوهش نیز تأمین خواهد شد. راه‌حل‌ها و تکنولوژی‌های ارائه‌شده در این پایان‌نامه‌ها به عملیاتی‌شدن در صنعت نزدیک‌تر هستند. چراکه صنعت خود برای رسیدن به نتایج آن سرمایه‌گذاری کرده است. در بسیاری از کشورهای دنیا از این روش حمایت می‌شود.

۵. انتقال موقت دانشگاهیان به صنعت (فرصت مطالعاتی)

امکان حضور اعضای هیات علمی دانشگاهیان به صنعت به عنوان یکی از دیگر از روش‌های ارتباط صنعت و دانشگاه مطرح است. در این روش که به عنوان فرصت مطالعاتی اساتید در صنعت عنوان می‌شود فرصتی به دانشگاهیان داده می‌شود تا با شناخت صنعت و مشکلات آن‌ها تحقیقات خود را به سمت رفع مشکلات آن‌ها سوق دهند. صنعت نیز می‌تواند در این مدت از مشاوره محققان بهره‌بردار و نقص‌ها و مشکلات خود را با روش‌های علمی شناسایی کند. فرصت مطالعاتی به عنوان یک روش موفق ایجاد ارتباط صنعت و دانشگاه در بسیاری از کشورهای دنیا مورد حمایت قرار گرفته است.

۶. ایجاد مراکز تحقیقاتی مشترک

ایجاد مراکز تحقیقاتی (از جمله آزمایشگاه‌ها) معمولاً به عنوان بخشی از یک قرارداد پژوهش مشترک طرح می‌شوند. ایجاد و سرمایه‌گذاری مشترک در یک مرکز تحقیقاتی می‌تواند نقش مهمی در پیوند خوردن دانشگاه و صنعت داشته باشد. معمولاً این مراکز برای فراهم آوردن زمینه انجام تحقیقات مشترک ایجاد می‌شوند.

۷. ایجاد شرکت‌های زایشی

طبق این روش، بخشی از یک دانشگاه، به عنوان یک مرکز صنعتی / تولیدی از دانشگاه جدا می‌شود و به عنوان یک شرکت مستقل عمل می‌کند. ایجاد شرکت‌های زایشی یکی از سیاست‌های اثرگذار در خصوص ارتباط صنعت و دانشگاه است که در سال‌های اخیر بیشتر مورد توجه قرار گرفته است. ایجاد شرکت‌های زایشی به عنوان روش ورود دانش به صنعت مطرح است.

۸. کارآموزی در صنعت و مهارت‌آموزی صنعت‌گران در دانشگاه

بخش نخست این روش (یعنی کارآموزی در صنعت) را دانشجویان فنی-مهندسی به طور معمول انجام می‌دهند. در ایران نیز دانشگاه‌های صنعتی گذراندن واحدهای درسی کارآموزی را برای دانشجویان خود الزامی کرده‌اند. همچنین صنعت‌گرایان برای آشنایی با آخرین فنون، روش‌ها و نظریه‌ها در دانشگاه‌ها و مراکز پژوهشی حضور می‌یابند.

۹. ایجاد رشته‌های جدید یا تغییر مواد آموزشی رشته‌ها بر اساس نیازهای صنعت

در این مسیر ارتباطی، بر اساس نیازها و مسائل صنعت رشته‌های جدیدی در دانشگاه ایجاد می‌شوند یا به برنامه آموزشی برخی از رشته‌ها، مواد آموزشی اضافه می‌شود که معطوف به شناخت و رفع نیازها و مسائل صنعت است. در کل چندوچون رشته‌های دانشگاهی و میزان ارتباط آن‌ها با نیازها و مسائل صنعت یکی از عواملی است که روی همکاری صنعت و دانشگاه مؤثر است.

<https://www.mehrnews.com/news/5330377/%DB%B9-%D8%B1%D8%A7%D9%87%DA%A9%D8%A7%D8%B1-%D8%A8%D8%B1%D8%A7%DB%8C-%D8%A8%D8%B1%D9%82%D8%B1%D8%A7%D8%B1%DB%8C-%D8%A7%D8%B1%D8%AA%D8%A8%D8%A7%D8%B7-%D9%86%D8%B8%D8%A7%D9%85-%D9%85%D9%86%D8%AF-%D8%B5%D9%86%D8%B9%D8%AA-%D9%88-%D8%AF%D8%A7%D9%86%D8%B4%DA%AF%D8%A7%D9%87>